

PLANOVI MEĐUNARODNE KOMISIJE ZA ZAŠTITU RIJEKE DUNAV

Donesene mjere za očuvanje rijeke Dunav i smanjenje poplava

PRIPREMILA:
Anđela Bogdan

Na ministarskome sastanku usvojena je Dunavska ministarska deklaracija, kojom su podržana dva ažurirana plana upravljanja slivom rijeke Dunav – Plan upravljanja slivom rijeke Dunav i Plan upravljanja rizicima od poplava rijeke Dunav

Dunavska ministarska deklaracija

Veliki riječni sustavi kao što je Dunav vrlo su složeni, multidimenzionalni i dinamični ekosustavi, a predstavljaju mnogo više od same mreže uzdužnih kanala. Razumijevanje njihove visoke ekološke složenosti zahtijeva sveobuhvatna promatranja i upravljanje na razini sliva – holistički pristup koji zahtijeva Okvirna direktiva o vodama EU.

Prvi *online* ministarski sastanak Međunarodne komisije za zaštitu rijeke Dunav (engl. *International Commission for the Protection of the Danube River – ICPDR*) održan je 8. veljače 2022. Na sastanku je sudjelovala i hrvatska delegacija, koju je predvodio državni tajnik Mario Šiljeg. Tom prigodom usvojena je Dunavska ministarska deklaracija, kojom su podržana dva ažurirana plana upravljanja slivom

rijeke Dunav – Plan upravljanja slivom rijeke Dunav i Plan upravljanja rizicima od poplava rijeke Dunav. Planove su podržali ministri i predstavnici ministara nadležnih za upravljanje vodama iz podunavskih zemalja – Austrije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Hrvatske, Republike Češke, Njemačke, Mađarske, Crne Gore, Moldavije, Rumunjske, Srbije, Slovačke, Slovenije i Ukrajine te Europske unije.

Róbert-Eugen Szép, predsjedavajući ICPDR-om u ime Rumunjske, izjavio je to da je voda resurs koji se ne smije uzimati zdravo za gotovo. Ministri podunavskih zemalja i visoki predstavnik EU-a okupili su se kako bi razgovarali o načinu na koji će se ti planovi provoditi idućih šest godina.

Planovima upravljanja utvrđene su mjere za sljedećih šest godina čiji su cilj čišće, zdravije i sigurnije vode. Taj je cilj danas

jednako relevantan i urgentan kao i 2016. kada je ICPDR-om predsjedala Republika Hrvatska, a kada su ministri podunavskih zemalja zadnji put usvojili ta dva plana upravljanja. Plan upravljanja slivom rijeke Dunav i Plan upravljanja rizicima od poplava rijeke Dunav ažurirani su 2021., a izrađeni prema EU-ovoj Okvirnoj direktivi o vodama i Direktivi o poplavama.

Na tome sastanku državni tajnik Mario Šiljeg podržao je Dunavsku deklaraciju i prihvaćanje ažuriranih dunavskih planova u ime Republike Hrvatske. Tom prigodom istaknuo je to kako Republika Hrvatska doprinosi zaštiti Dunava smanjenjem opsega onečišćenja od komunalnih otpadnih voda. U sklopu Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020. od do sada odobrenih 60 vodnokomunalnih projekata 38 projekata upravo je na području sliva rijeke Dunav i njihova je ukupna vrijednost 12,4 milijarde kuna, uključujući PDV. Dodatno se osvrnuo na smanjenje rizika od poplava. Potpuna zaštita od poplava nije moguća, no izvjesno je da učestalosti i intenzitetu poplava pridonose klimatske promjene i zato to pitanje postaje sve važnije i mora biti visoko na agendi. Razvojni projekti i rekonstrukcije sustava zaštite od poplava također se u Hrvatskoj provode na čitavome vodnom području rijeke Dunav, najintenzivnije na slivu Save, na područjima koja su posljednjih dvadesetak godina bila izložena poplavama, odnosno na područjima uz Savu u Slavoniji te na karlovačkome i ogulinskome području. Ukupna vrijednost tih projekata je oko 300 milijuna eura. Nacrtom višegodišnjeg programa gradnje regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina i građevina za melioracije za razdoblje do 2030. godine koji je u pripremi na vodnome području rijeke Dunav predviđena su ulaganja u sustave obrane od poplava

Prikaz sliva rijeke Dunav na zemljovidu (Foto: ICPDR)

Planom upravljanja utvrđene su mjere za čišći i zdraviji Dunav (Foto: Dražen Nesić)

u ukupnome iznosu od oko 1,3 milijarde eura, većinom iz europskih fondova. Na sastanku je održana i panel-rasprava stručnjaka iz organizacija-promatrača ICPDR-a koji su govorili o suradnji s ICPDR-om. Plan upravljanja slivom rijeke Dunav ažuriran 2021. nudi brojne i sveobuhvatne informacije o pitanjima upravljanja vodama za međunarodni riječni sliv. Ažuriranjem toga plana iz 2021. utvrđeni su prioriteti zajedničkoga upravljanje vodnim resursima u cijelome slivu rijeke Dunav za sljedećih šest godina radi postizanja "dobroga stanja" voda u slivu rijeke Dunav do 2027. Izrađen istodobno s ažuriranim Planom upravljanja slivom rijeke Dunav, Plan upravljanja rizicima od poplava rijeke Dunav ažuriran 2021. nudi brojne i sveobuhvatne informacije o mjerama upravljanja rizicima od poplava koje će biti poduzete u slivu rijeke Dunav. Ažurirani Plan upravljanja slivom rijeke Dunav sadržava konkretne mjere u vezi pet važnih pitanja upravljanja vodama koje je identificirao ICPDR. Mjere opisane u tome planu bit će poduzete u idućemu ICPDR-ovu ciklusu upravljanja do 2027., uključujući revitalizaciju staništa i ekološke koridore za migratorne riblje vrste, posebno jesetru. Uz to istaknuta je važnost primjene odgovarajućih tehnologija pročišćavanja otpadnih voda, najboljih dostupnih tehnika u industriji, najboljih praksi upravljanja u poljoprivredi i odgo-

varajućih sigurnosnih mjera u opasnim instalacijama kako bi se nastavio rješavati problem opterećenja nutrijentima koji nošeni rijekom Dunav dospijevaju u Crno more.

Ažurirani Plan upravljanja rizicima od poplava rijeke Dunav predstavlja strateške mjere na razini cijeloga sliva za prevenciju i smanjenje šteta uzrokovanih popla-

vama po ljudsko zdravlje, okoliš, kulturnu baštinu i gospodarske aktivnosti. Posebna pozornost u Planu upravljanja rizicima od poplava rijeke Dunav ažuriranome 2021. posvećena je mjerama uporabe područja s potencijalom zadržavanja poplavnih voda poput prirodnih naplavnih ravnica i drugih područja koja omogućuju kontroliranje poplava. Prednost je dana mjerama koje su dovoljno otporne na nezvjesnosti u predviđanju utjecaja klimatskih promjena.

Oba plana upravljanja nadograđuju se na uspjeh prethodnih planova iz 2015. Na primjer, u posljednjih šest godina izmjereno je znatno smanjenje opsega organskog onečišćenja od 30 posto iz komunalnih uređaja za pročišćavanje otpadnih voda uz smanjenje ukupnih emisija dušika i fosfora od približno 20 posto. Nadalje, može se potvrditi provedba 46 mjera vezanih uz omogućavanje migracije i više od 10.000 hektara naplavnih ravnica i močvarnih područja koja su ponovno djelomično ili potpuno povezana.

Izvor:

- <https://www.icpdr.org/>
- voda.hr

U posljednjih 6 godina izmjereno je smanjenje organskog onečišćenja rijeke Dunav za 30 posto